

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/bcdZiaArF-J/22
Názov predmetu	židovská a arabská filozofia
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. Jozef Lenč, PhD., univ. doc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Písomná skúška (100 %).

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Predmet nemá priebežné hodnotenie.

Záverečné hodnotenie

Písomná skúška (100 %).

Výsledky vzdelávania

- Vedomosti:** študent nadobudne vedomosti o filozofickom myslení, ktoré vychádzalo z islamsko-židovského prostredia a ktoré v stredoveku nadviazalo na odkaz antického filozofického myslenia. Islamsko-židovská filozofická škola toto dedičstvo analyzovala, rozpracovala a následne interpretovala prednostne v medziach vlastného monoteistického náboženského konceptu. Táto syntéza monoteizmu a antickej filozofie podnietila filozofické uvažovanie o jedinom Bohu a umožnila jej neskoršie aplikovanie v kresťanskej stredovekej filozofii, resp. v jej filozofickom dedičstve osvietenstva a novoveku. Z hľadiska rozšírenia vedomostí z filozofie o túto dôležitú súčasť európskeho kultúrneho a filozofického dedičstva a pripomínania si bytostnej a podnes živej spojitosti a interakcií medzi islamom, židovstvom a kresťanstvom si kurz kladie za cieľ predstaviť študentom filozofie aj túto – možno menej známu a zvyčajne opomínanú – súčasť európskej filozofie. Prednášky (a čítanie textov židovských a islamských) filozofov sa zameriava na filozofiu vrcholného obdobia (zlatého veku) islamskej filozofie, ktoré sa končí politickým úpadkom islamských štátov v Španielsku v druhej polovici 13. storočia.
- Zručnosti:** študent získa zručnosť analytického a kritického myslenia, schopnosť interpretovať a čítať texty s porozumením a v širšom dejinno-kultúrnom kontexte.
- Profesijné kompetencie:** absolvovanie prednášok zo židovskej a arabskej filozofie rozšíri absolventom povedomie o iných prístupoch k filozofii, čo bude mať pozitívny vplyv na zlepšenie odborných kompetencií vo filozofii.
- Prenositel'né kompetencie:** absolvent si prehĺbi komunikačné schopnosti a prezentačné zručnosti, schopnosť pracovať a diskutovať v tíme, uvažovať v súvislostiach.

Stručná osnova predmetu

- 1) Židovstvo (judaizmus) a islam – koncept jedinosti Boha (vierouka, spoločnosť, základy)
T1 : ibn Hazm: Rozprava o zjavných rozporoch a lžiach obsiahnutých v knihe nazývanej Židmi Tóra (s. 247-291)
T2 : Samaw'al al-Magribi: Umlčanie Židov (s. 341-371)
T3 : Jehuda Ha-Levi: Kniha argumentov a dôkazov v prospech opovrhovaného náboženstva (s. 73-115)
- 2) Zdroje filozofického uvažovania v islame
T1: ibn Rušd: Rozhodná rozprava o vzťahu náboženstva a filozofie (s. 87-121)
- 3) Láska ako cesta k Bohu (analýza filozofických rozpráv ibn Sínu)
T1: Živý, syn Bdejúceho (s. 40-54)
T2: Rozprava o láske (s. 143-163)
- 4) Ší'itský verzus sunnitský pohľad na islám a filozofiu
T1: Nizám al-Mulk: Rozprava o politike (s.189-225)
- 5) Zdroje a počiatky židovskej filozofie
- 6) Filozofia a prírodné vedy v islame (ibn Hajjan, ar-Rázi, al-Birúni, al-Chwarizmi, ibn al-Hajtham)
- 7) Počiatky židovskej filozofie – Saadia Gaon židovský predstaviteľ kalamu
- 8) Helenizmus islamskej filozofie (al-Kindí, al-Farábí, ibn Sína, al-Ghazálí)
T1: al-Ghazálí: Výklenok svetiel (s. 149-201)
- 9) Židovská a islamská filozofia Andalúzie (ibn Hazm, ibn Badždža, ibn Tufajl, Šlomo ibn Gabriol, Abrahám ibn Ezra)
T1: ibn Tufajl: Živý, syn Bdejúceho (s. 44-111)
- 10) Ibn Rušd a Moše ben Maimon. Komentátori Maimona a vplyv Ibn Rušda.
- 11) Súfizmus – mystická cesta islamskej filozofie (al-Bastami, at-Titmidhi, al-Halladž)
- 12) Islamská filozofia po ibn Rušdovi (ibn Tajmija, ibn Chaldún, Rúmi a ší'itská filozofická škola)

Sylabus predmetu

- 1) Židovstvo (judaizmus) a islam – koncept jedinosti Boha (vierouka, spoločnosť, základy)
T1 : ibn Hazm: Rozprava o zjavných rozporoch a lžiach obsiahnutých v knihe nazývanej Židmi Tóra (s. 247-291)
T2 : Samaw'al al-Magribi: Umlčanie Židov (s. 341-371)
T3 : Jehuda Ha-Levi: Kniha argumentov a dôkazov v prospech opovrhovaného náboženstva (s. 73-115)
- 2) Zdroje filozofického uvažovania v islame
T1: ibn Rušd: Rozhodná rozprava o vzťahu náboženstva a filozofie (s. 87-121)
- 3) Láska ako cesta k Bohu (analýza filozofických rozpráv ibn Sínu)
T1: Živý, syn Bdejúceho (s. 40-54)
T2: Rozprava o láske (s. 143-163)
- 4) Ší'itský verzus sunnitský pohľad na islám a filozofiu
T1: Nizám al-Mulk: Rozprava o politike (s.189-225)
- 5) Zdroje a počiatky židovskej filozofie
- 6) Filozofia a prírodné vedy v islame (ibn Hajjan, ar-Rázi, al-Birúni, al-Chwarizmi, ibn al-Hajtham)
- 7) Počiatky židovskej filozofie – Saadia Gaon židovský predstaviteľ kalamu
- 8) Helenizmus islamskej filozofie (al-Kindí, al-Farábí, ibn Sína, al-Ghazálí)
T1: al-Ghazálí: Výklenok svetiel (s. 149-201)
- 9) Židovská a islamská filozofia Andalúzie (ibn Hazm, ibn Badždža, ibn Tufajl, Šlomo ibn Gabriol, Abrahám ibn Ezra)
T1: ibn Tufajl: Živý, syn Bdejúceho (s. 44-111)
- 10) Ibn Rušd a Moše ben Maimon. Komentátori Maimona a vplyv Ibn Rušda.
- 11) Súfizmus – mystická cesta islamskej filozofie (al-Bastami, at-Titmidhi, al-Halladž)
- 12) Islamská filozofia po ibn Rušdovi (ibn Tajmija, ibn Chaldún, Rúmi a ší'itská filozofická škola)

Odporúčaná literatúra

CAMPANINI, M. 2004. An Introduction to Islamic Philosophy. Edinburgh: Edinburgh University Press.
CORBIN, H. 1977. History of Islamic Philosophy. London: The Institute of Islamic Studies.
FRANK, D., LEAMAN, O. 2003. History of Jewish Philosophy. London: Routledge.
FAKHRY, M. 2004. A History of Islamic Philosophy. New York: Columbia University Press.
HAYOUN, M. R. 1997. Stredoveká židovská filozofia. Bratislava: ARCHA.
KAMINSKI, J. J. 2021. Islam, Liberalism, and Ontology. A Critical Re-evaluation. London: Routledge.
LEAMAN, O. 2009. Islamic Philosophy. Oxford: Oxford University Press.
NASR, S. H. 2006. Islamic Philosophy from its Origin to the Present. New York: State University of New York Press.
RYNHOLD, D. 2009. An Introduction to Medieval Jewish Philosophy. London: I. B. Tauris. LENČ, J. 2002. Der islamisch-christliche Dialog im künftigen Europa. In: Pavličiková, H. – Sapík, M. (eds.): Sozialwissenschaftliche Kontexte der europäischen Integration. České Budějovice: Südböhmische Universität, Pädagogische Fakultät, s. 106-111. ISBN 80-7040-579-1.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický jazyk

Poznámky

časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 66 hodín